

3. Порядок складання та подання звітності кредитними спілками та об'єднаними кредитними спілками до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг Розпорядження від 25.12.2003 № 177. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0069-04#Text>.

4. Питання та відповіді щодо формування звітності небанківських фінансових установ та її подання до Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Q_and_A_on_Non-banking_Reporting.pdf.

5. Національний банк та Нацкомфінпослуг уклали меморандум про співпрацю. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-ta-natskomfinposlug-uklali-memorandum-pro-spiivpratsyu>.

Хрей А. П., здобувачка вищої освіти
1 курсу магістратури, група ЗМОАп-201
Науковий керівник – **Сакун О. С.**, д.е.н., доцент
Національний університет “Чернігівська політехніка” (м. Чернігів, Україна)

ПЛАН ЗДІЙСНЕННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ПЕРЕВІРКИ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Організація трудового процесу, прогресивні норми, ефективне матеріальне стимулювання праці – все це невід’ємна частина продуктивного функціонування підприємства. Оплата праці один з найважливіших показників характеристики рівня економіки країни в цілому. Тому так важливо встановлення достовірної інформації, яка відображена у фінансовій звітності, а також дотримання законів та порядку у розрахунках з оплати праці, при перевірці відповідності нормативам та законодавчим актам процесу розрахунків з працівниками.

Облік і аудиторська перевірка розрахунків з оплати праці є складним, але в той же час і дуже важливим в системі обліку. Саме в обліку розрахунків з оплати праці існує найбільше проблем, які негативно впливають на підзвітних осіб, а отже і на все підприємство, так як праця лежить в основі роботи підприємства в цілому. Тому важливим завданням аудитора є перевірка всіх можливих розрахунків по оплаті праці, перевірити підприємство на дотримання законодавства, відсутність порушень, правильне здійснення відрахувань з заробітної плати та відображення сум на бухгалтерських рахунках та відповідності фінансовій звітності.

Аудит розрахунків з оплати праці включає в себе: перевірку по суті кадрової документації, перевірку правильності нарахування сум заробітної плати та відрахувань з неї, перевірку обліку часу відпусток, перевірку обліку, відпусток, лікарняних, перевірку правильності оформлених супроводжуючих документів, перевірка звітів [1].

Аудитор перед тим як приступити до роботи має розробити план дій, виконання яких має бути послідовно. Виконання робіт аудитора можна відобразити за таким планом:

- 1) Визначення цілей і завдань перевірки;
- 2) Попередня оцінка проведення аудиту. Аналіз попередньої перевірки і аналіз виявлених порушень та їх виправлення;
- 3) Перевірити наявність та чи відповідають чинному законодавству нормативні документи;
- 4) Перевірити правильність розрахунків з оплати праці;

5) Здійснити перевірку на правильність нарахування та утримання податків та зборів з заробітної плати;

6) Виконати оцінку стану обліку, як використовується робочий час підзвітними особами, нарахування тарифних ставок та їх контроль;

7) Перевірити на достовірність фінансову звітність підприємства;

8) Підбиття підсумків та видача заключного акту перевірки з рекомендаціями.

В ході перевірки аудитор особливу увагу приділяє правильності оформлення розрахунково-платіжних відомостей, в яких можуть бути такі порушення як: включення до відомостей підставних осіб, завищення суми до виплати, збільшення суми окладу, заниження утримань з заробітної плати...[2]. Також детальній перевірці підлягає додаткова праця. Перевіряється правомірність виплат згідно законів і Положення про оплату праці, нарахування та віднесення на рахунки обліку. Також особливу увагу аудитор приділяє утриманням до Пенсійного фонду і фондів соцстраху. Аудиторська перевірка та проводиться також на відповідність даних аналітичного та синтетичного обліку на рахунок 66. При перевірці фінансової звітності, встановлюють достовірність показників, що там задані [3].

Можливі порушення та їх наслідки можна об'єднати в таблицю 1.

Таблиця 1 – Порушення, які можуть бути виявлені в ході аудиту розрахунків з оплати праці та їх можливі наслідки

Порушення	Наслідки
Включення до відомостей підставних осіб	Приховування прибутків, як наслідок ухилення від сплати податків
Завищення суми до виплати	Невідповідність даних в розрахунково-платіжних відомостях. Неправильні виплати працівникам. Розкрадання коштів.
Неповне нарахування та утримання	Необґрунтовані виплати, розкрадання коштів, частина коштів не надходить до бюджету.
Неправильність визначення обсягів роботи та відпрацьованого часу	Невірні розрахунки по нарахуванню та виплаті заробітної плати.
Викривлення тарифних ставок	Невірні розрахунки з нарахування та виплаті заробітної плати, сум лікарняних та відпусток.

При завершенні аудитор систематизує та аналізує порушення, що виявлені, визначає їх вплив на фінансову звітність, та готує план рекомендацій щодо виправлення помилок.

Отже, аудит розрахунків з оплати праці є досить клопіткий та складний процес, який потребує зосередження та приділення багато уваги до деталей зі сторони перевіряючого. Під час перевірки аудитор в першу чергу перевіряє підприємство на дотримання законодавства під час розрахунків з оплати праці, а також на правильно нараховані суми заробітної плати та відповідність цих сум у звітності. Для того щоб покращити та якось удосконалити роботу аудитора при перевірці розрахунків з оплати праці пропонуємо такі методи роботи аудитора при перевірці об'єктів дослідження:

1) Перевірити нормативні акти - дослідження, спостереження, підрахунок, зіставлення;

- 2) Перевірити нормативних документів - порівняння;
- 3) Перевірити облік розрахунків з оплати праці, перевірити реєстри та фінансову звітність - дослідження документів по суті.

Список використаних джерел

1. Аудиторська перевірка розрахунків з оплати праці: Аудит-інвест. URL: <https://audit-invest.com.ua/ua/payment-of-wages>.
2. Ангеловська О.В., Синяєва Л.В. Аудит розрахунків з оплати праці та типові помилки та порушення, що можуть бути виявлені при його перевірці. *Збірник наукових праць Таврійського агротехнологічного університету*. 2014. №1(25). С.14-18. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/145704967.pdf>.
3. Методика розрахунків з оплати праці: Навчальні матеріали онлайн. URL: https://pidru4niki.com/1961092642198/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/metodika_auditu_rozrahunkiv_oplati_pratsi.
4. Вареник В.М., Друз'єва С.П.: Удосконалення механізму проведення аудиту з оплати праці на підприємствах сфери послуг. *Східна Європа: Економіка, Бізнес та Управління*. 2018. Випуск 1 (12). С.155-160. URL: <http://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/1672/1/%D0%92%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%94%D1%80%D1%83%D0%B7%D1%8C%D0%B5%D0%B2%D0%B0.pdf>.
5. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

Хоменко К. Ю., здобувачка вищої освіти 2 курсу, група ОА-191
Науковий керівник – **Сагун О. С.**, д.е.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Сьогодні майже всі підприємства володіють невидимими цінностями: торговельними марками, комп'ютерними програмами. В бухгалтерському обліку все це називається – нематеріальні активи. Вони також мають ідентифікуватися, оцінюватися, відображатися в балансі, але так як явище нематеріальних активів виникло не так давно, то й підходи до цього всього є різні. Зазвичай вони мають значний вплив на ефективність підприємства і складають значну частину його майна, тому облік нематеріальних активів є дуже важливим та актуальним.

В Україні нематеріальні активи регулює Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», а саме визначає методологічні засади формування інформації про нематеріальні активи і незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи та розкриття інформації про них у фінансовій звітності. За цим стандартом нематеріальний актив – це немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований [4]. При цьому в нашій країні не всі підприємства повинні обліковувати нематеріальні активи згідно вітчизняного законодавства. Частина з них використовує Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи», за яким нематеріальний актив – це немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований [3]. Як ми бачимо, визначення суттєво не відрізняються.